

Konferencija „Technologinės inovacijos – tvarios visuomenės poreikiams“ 2016-03-03

Švietimo ir mokslo viceministrė dr. Svetlana Kauzonienė

Siekiant spartaus Europos ekonomikos augimo, artimiausioje ateityje didžiausias dėmesys bus skiriamas investicijoms į mokslinius tyrimus, inovacijas ir verslumą.

Praktika rodo, kad investicijos į aukšto lygio mokslinius tyrimus pritraukia verslo užsakymus ir kuria verslui pridėtinę vertę. Stiprūs mokslo centrai, turintys mokslinį potencialą ir naujausią įrangą, pritraukia ir išlaiko Lietuvoje pasaulinio masto įmones.

Inovacijos turi tapti pagrindiniu Lietuvos ekonominės plėtros varikliu, įgalinančiu aukštą veiklos produktyvumo lygį ir atitinkamą piliečių gyvenimo kokybę.

Lietuvos vystymosi pagrindas galėtų būti tikslas – padaryti didelį kiekybinį šuolį tyrimų ir eksperimentinės plėtros srityje ir pasiekti, kad Lietuva būtų pripažinta kaip technologijų ir inovacijų lyderė.

Skirtingose ES valstybėse inovacijos yra traktuojamos skirtingai. Kai kuriose valstybėse jos suprantamos kaip naujovės, kurios pagerina organizacinį efektyvumą ar produkto tobulinimą, kitose – inovacijos suvokiamos kaip didesnis standartas.

Naujoji Bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.), kurios biudžetas yra virš 70 mlrd. eurų, pabrėžia, kad inovacijos turėtų būti suprantamos plačiausia prasme. Programoje akcentuojama MTEP grįstų inovacijų svarba siekiant išlaikyti atitinkamą programos paramą moksliniams tyrimams, juos atliekantiems žmonėms bei atskiriems inovacijų grandinės elementams.

Programoje „Horizontas 2020“ vienas svarbiausių – aukštos kokybės mokslinių tyrimų (*excellence*) kriterijus.

Programos tikslo siekiama remiantis trimis vienas kitą papildančiais prioritetais:

- kokybiškas mokslas („*excellent science*“)
- pramonės pirmavimas („*industrial leadership*“)
- visuomenės iššūkiai („*societal challenges*“)

Skatinant viešąją ir privačiąją partnerystę, pritraukiant privačias lėšas į mokslinius tyrimus, gerosios praktikos modeliu galėtų būti integruoti studijų, mokslo ir verslo centrai – slėniai. Jų vaidmuo – integruoti aukštojo mokslo, mokslinių tyrimų ir inovacijų trikampį, tai yra skatinti mokslą ir verslą bendradarbiauti. Panašiu principu bus finansuojami projektai pagal Lietuvos sumanios specializacijos strategiją.

Atrodytų, kad globalizacijos procesai kuo toliau, tuo labiau išlygina visų galimybes siekti didesnės pažangos, bet realybėje ekonomikos augimas ir inovacijos yra pasaulyje pasiskirstę netolygiai.

Kodėl vienoje pasaulio vietoje inovacijos dažnesnės, o ekonomikos augimas intensyvesnis nei kitose?

Bendras aukštas mokslinės techninės kultūros lygis yra būtinas sėkmingam inovacijų diegimui: tiek vykdant dabartinio Lietuvos ir užsienio verslo MTEP užsakymus, tiek dalyvaujant tarptautinėse MTEP programose, tiek didėjant mokslui imlaus verslo daliai šalies ūkyje, kuriantis naujoms mokslui imlaus verslo įmonėms bei pritraukiant užsienio investicijas į mokslui imlų verslą. Be mokslinių tyrimų bus įmanomos tik iš užsienio importuotos inovacijos, o jų diegimas bus pardavėjo rankose, Lietuvai teks naudotis kviestinių ekspertų paslaugomis.

Tam, kad Lietuva galėtų kurti „savas“ inovacijas, kurios ilgalaikėje perspektyvoje turėtų poveikį visos šalies konkurencingumui, privalome dėmesį sutelkti į mokslo kokybės stiprinimą ir į mokslo žiniomis grįstas inovacijas bei naujų talentų ugdymą.

Tai mes ir darome.